Deputaten beheer van de algemene kas tot steun aan de kerken ten behoeve van de verzorging van emeritipredikanten, predikantsweduwen en -wezen naar artikel 13 K.O. van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland.

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2024

INHOUD

		Pagina
1	**Samenstelling van het deputaatschap**	**2**
2	**Meerjarenoverzicht**	**3**
3	**Jaarverslag**	**4**
	3.1 Inleiding	4
	3.2 Doelstelling Emeritikas	4
	3.3 Financiële positie	4
	3.4 Beleggingen	4
	3.5 Beheerskosten	4
	3.6 Actuariële gegevens	5
	3.7 Financiële situatie in verhouding tot toekomstige uitkeringen	5
	3.8 Vooruitzichten	6
	3.9 Pensioenwet	6
	3.10 Ontwikkelingen kerkverband	6
	3.11 Tenslotte	6
4	**Jaarrekening**	**7**
	4.1 Balans	7
	4.2 Exploitatierekening	8
	4.3 Toelichting	9
	4.3.1 Algemeen	9
	4.3.2 Grondslagen	10
	4.3.3 Toelichting op de balans	12
	4.3.4 Toelichting op de exploitatierekening	14
5	**Overige gegevens**	**16**
	5.1 Controleverklaring	16

1. SAMENSTELLING VAN HET DEPUTAATSCHAP

naam	*woonplaats*	*functie*
leden		
N. Vennik	te Hoofddorp	voorzitter
F.F. Risselada	te Noardburgum	secretaris a.i.
M.N. den Harder	te Soest	penningmeester
A.J. de Vuijst	te Lochem	lid
M. Prins	te Veenendaal	lid

2. MEERJARENOVERZICHT

(ogenschijnlijke telverschillen zijn ontstaan door afrondingen)

		doel	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Kerncijfers / kengetallen								
Omslag/(doop)lid	*€ 1*		36,00	31,05	31,05	30,88	30,62	30,45
Aantal uitkeringen	*n*		135	136	134	132	132	129
Aantal leden kerken	*n*		68.000	68.761	69.889	70.789	71.442	71.655
Bestemmingsreserve per uitkering	*€ 1.000*		146	140	137	161	161	164
Aantal leden per uitkering	*n*		504	506	522	536	541	555
Bijdragen kerken in % uitkeringen	*%*	*>=100%*	80%	75%	82%	83%	83%	83%
Overhead%	*%*		3,1%	2,9%	2,6%	2,2%	2,2%	2,3%
Resultaten								
Bijdragen Kerken	*€ 1.000*		2.405	2.126	2.153	2.164	2.164	2.183
Bijdragen Deputaatschappen	*€ 1.000*		18	16	31	42	42	46
Bijdragen	*€ 1.000*		2.423	2.142	2.184	2.206	2.206	2.228
Uitkeringen	*€ 1.000*		-3.023	-2.837	-2.640	-2.615	-2.615	-2.633
Compensatieuitkeringen	*€ 1.000*		-119	-188	-278	-343	-343	-497
Saldo bijdragen en uitkeringen	*€ 1.000*		-719	-884	-735	-752	-752	-901
Giften en legaten	*€ 1.000*		64	11	32	132	132	169
Diverse kosten/overhead	*€ 1.000*		-74	-63	-57	-49	-49	-51
Resultaat excl. beleggingsresultaten	*€ 1.000*		-729	-936	-760	-670	-670	-782
Beleggingsresultaten	*€ 1.000*		1.416	1.538	-1.939	1.322	1.322	1.435
Resultaat	*€ 1.000*		**687**	**602**	**-2.699**	**652**	**652**	**653**
Bestemmingsreserve								
Bestemmingsreserve	*€ 1.000.000*		19,7	19,0	18,4	21,2	21,2	21,2
Beleggingsresultaten								
Aandelen/Beleggingsfondsen	*€ 1.000*		1.130	745	-860	1.408	1.408	1.420
Obligaties	*€ 1.000*		335	836	-1.012	-14	-14	66
Liquide middelen	*€ 1.000*		9	9	-9	-15	-15	2
Overig	*€ 1.000*		-58	-52	-58	-57	-57	-54
	€ 1.000		**1.416**	**1.538**	**-1.939**	**1.322**	**1.322**	**1.435**

3. JAARVERSLAG

3.1 Inleiding

Hierbij doen wij u het financieel jaarverslag over het jaar 2024 toekomen. Dit jaarverslag bestaat uit:
* een meerjarenoverzicht;
* een jaarverslag;
* de jaarrekening;
* de overige gegevens met de controleverklaring bij de jaarrekening;
* enkele bijlagen met specificaties van posten/posities.

Met ingang van 2013 is Deputaten Emeritikas een generaal deputaatschap, zij legt verantwoording af aan de Generale Synode. Het jaarverslag is hierdoor ingekort en betreft enkel de verplichte informatie volgens de instructie van Deputaten Financiële Zaken.

3.2 Doelstelling Emeritikas

De kerkelijke en Bijbelse verplichting om te voorzien in de levensbehoeften van emerituspredikanten, predikantsweduwen en -wezen ligt bij de plaatselijke kerken, zoals is vastgelegd in de kerkorde en de traktementsbrieven van de predikanten.
Om de kerken hierin te faciliteren en de lasten van de uitkeringen evenredig te verdelen over alle kerken in het kerkverband, is in het verleden deputaten Emeritikas in het leven geroepen.
Een deel van de minimumbijdragen die de plaatselijke kerken op basis van hun ledental jaarlijks dienen af te dragen aan het kerkverband, is bestemd voor Emeritikas. Deze bijdragen worden door Emeritikas naar beste vermogen belegd en, als het moment daartoe is aangebroken, aangewend voor het doen van uitkeringen aan emerituspredikanten, predikantsweduwen en -wezen. Daarnaast voorziet de Emeritikas in uitkeringen aan arbeidsongeschikte predikanten.
Met ingang van 1 januari 2013 is sprake van een transitie en worden door actieve predikanten pensioenrechten opgebouwd bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn (hierna: PFZW). Daarmee zien de uitkeringen aan emerituspredikanten, predikantsweduwen en -wezen alleen nog op dienstjaren voor 1 januari 2013.
Met ingang van 1 januari 2025 is de dekking voor arbeidsongeschiktheid ondergebracht in een collectieve regeling bij een verzekeraar. Deputaten Emeritikas is daarmee alleen nog verantwoordelijk voor de uitkeringen aan predikanten die voor 1 januari 2025 arbeidsongeschikt zijn geworden.

3.3 Financiële positie

Onderstaand wordt een samenvattend overzicht gegeven van enkele kerncijfers per GS-periode. Aandachtspunten zijn met name de hoogte van de bestemmingsreserve, het aantal uitkeringen en het saldo bijdragen minus vastgestelde omslag. Dit wordt in de aangegeven paragrafen verder behandeld.

		2024	2023
Kerncijfers Emeritikas			
Aantal uitkeringen	*n*	135	136
Bestemmingsreserve	*€ 1.000*	19.710	19.023
Expl.res.excl. belegg.	*€ 1000, 3 jr*	-729	-936
Beleggingsresultaten	*€ 1000, 3 jr*	1.416	1.538
Bijdragen (excl. dep.schap)	*€ 1000, 3 jr*	2.406	2.126
Omslagen (werkelijk aantal leden)	*€ 1000, 3 jr*	2.448	2.135
Uitkeringen (inclusief compensatie PFZW)	*€ 1000, 3 jr*	3.142	3.025

Over 2024 is een resultaat behaald van € 687.044.
Dit resultaat is verwerkt in de bestemmingsreserve.
Dit wordt in belangrijke mate veroorzaakt door de beleggingsresultaten.

3.4 Beleggingen

Door de Generale Synode 2013 zijn richtlijnen vastgesteld en deze vormen het uitgangspunt voor het beleggingsbeleid van Emeritikas en zijn vastgelegd in een gezamenlijk CGK-beleggingsstatuut.

3.5 Beheerskosten

De beheerskosten zijn stabiel en bedragen ongeveer 2% van de opbrengsten. Het betreft hier niet alleen beleggingskosten maar ook diverse kosten.

3.6 Actuariële informatie

Er wordt geen gebruik gemaakt van actuariële berekeningen om de toekomstige verplichtingen uit te rekenen. In plaats daarvan wordt gebruik gemaakt van een rekenmodel (zie 3.7).

Als de toekomstige (geïndexeerde) verwachte uitkeringen contant worden gemaakt tegen het percentage van de verwachte indexatie van 3% per jaar en 4% rendement, is de contante waarde van de uitkeringen circa € 46.000.000. Gelet op het aanwezige vermogen per 31 december 2024 van bijna € 20.000.000, zal er nog een substantiële toekomstige bijdrage vanuit de kerken nodig zijn om in de toekomst in de uitkeringen te kunnen voorzien. De genoemde waarde is een inschatting die gepaard gaat met de nodige onzekerheid.

3.7 Financiële situatie in verhouding tot toekomstige uitkeringen

De Emeritikas kan op basis van haar huidige vermogen niet aan alle toekomstige verplichtingen voldoen. De belangrijkste oorzaak hiervan ligt in besluitvorming in het verleden. Dat werd kernachtig samengevat door deputaten Kerkorde en Kerkrecht in hun synoderapport aan de Generale Synode van 2019: "Vele decennia hebben de kerken de verplichtingen te laag ingeschat. Er is helaas nooit sprake geweest van een kapitaal dekkend stelsel. Dit hebben deputaten Emeritikas in hun GS-rapport vaak benoemd, maar de kerken hebben hier – om de hoogte van de minimumbijdragen niet te veel te laten stijgen – niets mee gedaan."

Op de GS2024 is de volgende opdracht aan deputaten Emeritikas gegeven: “te onderzoeken of de betaling van uitkeringen kan worden geborgd door inkoop van oude rechten of door het verzamelen van voldoende vermogen voor een kapitaal-dekkend-systeem en daarover voorstellen te doen aan de volgende generale synode. Die voorstellen dienen dan uit te gaan van de kerkelijke situatie (zoals ledenaantallen) van 1 januari 2024.”

De reden voor het huidige tekort komt voort uit de verplichtingen van voor 2013. Alle dienstdoende predikanten zijn per 1 januari 2013 opgenomen in het pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Of de Emeritikas op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen, hangt af van een aantal belangrijke factoren:

1. De hoogte van de minimumbijdrage.
De minimumbijdrage wordt eens in de drie jaar door de generale synode vastgesteld.
2. Het ledenverloop in het kerkverband. Het aantal leden van onze kerken neemt al jaren af. Op 1-1-2024 hadden de gemeenten volgens het kerkelijk jaarboek totaal 67.629 leden. De afgelopen 5 jaar nam het aantal leden met gemiddeld 844 per jaar af, waarvan de laatste 2 jaar met zelfs meer dan 1.000. Dat betekent dat bij een gelijkblijvende minimumbijdrage de opbrengst afneemt. Gezien de spanningen in ons kerkverband is het niet ondenkbaar dat gemeenten het kerkverband zullen verlaten. Als dat een aanzienlijk ledenverlies met zich meebrengt, zullen de gevolgen voor de Emeritikas ook aanzienlijk zijn indien die gemeenten niet meer blijven bijdragen aan de Emeritikas. Op de GS2024 is uitgesproken dat “plaatselijke kerken die om wat voor reden dan ook besluiten het kerkverband te verlaten, erkennen dat zij door de ontwikkelingen in de afgelopen decennia, op het moment van verlaten een schuld hebben aan de emeritikas.”
De afdracht van de minimumbijdrage is geen afdwingbaar recht.
3. De mate en frequentie waarin uitkeringen worden geïndexeerd. Tijdens de Generale Synode van 2019 is besloten de indexatie te koppelen aan de pensioenindexaties door PFZW en daarmee aan de kapitaalsontwikkeling bij PFZW die van een andere orde is dan die van de Emeritikas. Het risico is dat de Emeritikas tot indexatie moet overgaan, terwijl haar vermogenspositie dit niet toelaat.
4. De ontwikkeling van de beleggingsresultaten. In overeenstemming met het beleggingsstatuut worden risico’s zoveel mogelijk gespreid en wordt belegd volgens een defensief beleggingsprofiel. Toch brengt het beleggen risico’s van waarde schommelingen met zich mee.

Door deputaten Emeritikas is een eigen rekenmodel ontwikkeld om een inschatting te kunnen maken van de toekomstige verplichtingen voor de emeritaatsuitkeringen. De arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vielen vóór 1-1-2025 ook onder de Emeritikas. Deze zijn echter per die datum ondergebracht bij ASR.
Dit rekenmodel is in 2025 besproken met deputaten Financiële Zaken. Zij oordeelden dat het rekenmodel een goede weergave bood van de toekomstige verplichtingen van de Emeritikas.
In het rekenmodel wordt op moment van uitbrengen van deze jaarrekening gerekend met de volgende gegevens/variabelen:

- Een bedrag aan jaarlijkse emeritaatsuitkeringen van circa € 2.900.000 in 2024 waarna deze zullen gaan dalen totdat in 2074 de laatste uitkering zal worden verstrekt;
- Een indexatie van de uitkeringen met 2% per jaar;
- Een daling van het aantal leden met gemiddeld 1,5% per jaar;
- Een minimumbijdrage tijdens de huidige synodeperiode van € 27 voor de Emeritikas, van € 6,72 voor de reeds lopende arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en van € 5,00 voor het onderbrengen van het risico van arbeidsongeschiktheid vanaf 1-1-2025 bij ASR;
- De minimumbijdrage vertoont een dalende lijn;
- Een verwacht rendement op beleggingen van gemiddeld 4 % per jaar.

3.7 Financiële situatie in verhouding tot toekomstige uitkeringen (vervolg)

Op basis van deze gegevens/variabelen is de uitkomst van het rekenmodel dat deputaten Emeritikas tot aan 2074 (naar inschatting het moment dat de laatste emeritaatsuitkeringen zullen worden uitgekeerd) aan haar verplichtingen kan voldoen. Aangezien het schattingen betreffen en de werkelijke uitkomsten in belangrijke mate kunnen afwijken van deze schattingen, is er een zekere mate van onzekerheid over de uitkomst en onzekerheid of Emeritikas daadwerkelijk in staat zal zijn aan haar verplichtingen te voldoen. Overigens gaat het hier om de verplichtingen van de kerken, niet van de emeritikas!

3.8 Vooruitzichten

Doordat pensioenopbouw vanaf 2013 plaatsvindt bij PFZW zijn de verplichtingen van de Emeritikas eindig (tot ca. 2074), wat betekent dat het huidige eigen vermogen langzaam kan worden afgebouwd. We hebben dus minder inkomsten nodig dan er aan uitkeringen wordt verstrekt, wat tot uitdrukking komt in jaarlijkse negatieve begrotingsresultaten.
Voor 2025 is de prognose van een resultaat van € 269.000 negatief, als volgt opgebouwd:

* € 1.000	**2025**
Baten	
Bijdragen kerken/deputaatschappen	2.400
Giften/legaten	90
	2.490
Lasten	
Uitkeringen	2.989
Diverse kosten	50
	3.039
Saldo	-549
Financiële baten	
Intrest en dividend (incl. kst)	350
Saldo voor compensatieregeling	-199
Compensatieregeling	70
Resultaat	**-269**

3.9 Pensioenwet

Na intensief overleg tussen deputaten Emeritikas en DNB is door DNB uitgesproken, dat de Emeritikas niet valt onder de Wft en derhalve niet onder het toezicht van DNB.

3.10 Ontwikkelingen kerkverband

Het voortijdig sluiten van de generale synode van Rijnsburg/Nunspeet 2024 en het niet aanwijzen van een roepende kerk voor de volgende synode, leidt tot onzekerheid over de toekomst van het kerkverband.
Plaatselijke kerken die overwegen een nieuwe vergaderstructuur op te zetten waar alleen plaatselijke kerken aan kunnen deelnemen die aan bepaalde criteria voldoen, hebben uitgesproken hun financiële verplichtingen, voortkomend uit de financiële besluiten van de synode van Rijnsburg/ Nunspeet 2024, tot en met 2027 te blijven voldoen.
Dat gevoegd bij de overwegend gezonde vermogenspositie van de kashoudende deputaatschappen, geeft op korte termijn geen groot risico voor discontinuïteit.
Deputaatschappen zijn zich er echter van bewust dat er op langere termijn met een afname van kerkelijke bijdragen rekening moet worden gehouden. Onder leiding van deputaten kerkelijk bureau zijn zij reeds met elkaar in gesprek over de risico's en de maatregelen die eventueel getroffen moeten worden.

3.11 Tenslotte

Deputaten Emeritikas zijn dankbaar voor de (nagenoeg) blijvende offervaardigheid van de gemeenten als ook voor de ontvangen giften en legaten. Er zijn evenwel ook zorgen of alle kerken in de toekomst. aan hun financiële verplichtingen kunnen blijven voldoen.
Dankbaarheid bestaat ook voor de broederlijke samenwerking binnen het deputaatschap en de goede contacten met de emeritipredikanten- en weduwen.
Voor alle plannen geldt uiteraard uitdrukkelijk de wens en bede dat de Heere voor zijn kerk en zijn (al dan niet geëmeriteerde) dienaren zal zorgen.

Hoofddorp/Noardburgum/Soest, …….. 2026

drs. N. Vennik	F.F. Risselada	M.N. den Harder
voorzitter	secretaris a.i.	penningmeester

4.1 BALANS

(na resultaatbestemming, saldi per 31.12.)

	2024	2023	2022
	€	€	€
A C T I V A			
VASTE ACTIVA			
Beleggingen			
Obligaties	12.108.332	12.744.922	10.860.879
Aandelen/Beleggingsfondsen	6.416.325	4.705.653	4.253.337
	18.524.657	17.450.575	15.114.216
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen en overlopende activa	1.129.654	1.355.556	619.292
Liquide middelen	102.995	250.430	2.717.187
	1.232.649	1.605.986	3.336.479
	19.757.306	19.056.561	18.450.695
P A S S I V A			
EIGEN VERMOGEN			
Bestemmingsreserve	19.709.688	19.022.644	18.420.238
Herwaarderingsreserve	-	-	-
	19.709.688	19.022.644	18.420.238
KORTLOPENDE SCHULDEN			
Schulden en overlopende passiva	47.618	33.917	30.457
	19.757.306	19.056.561	18.450.695

4.2 EXPLOITATIEREKENING

	Begroting	Werkelijk		
	2024	2024	2023	2022
		€	€	€
Bijdragen				
Bijdragen Kerken	2.410.000	2.405.001	2.125.982	2.152.516
Bijdragen Deputaatschappen	16.000	18.000	15.525	31.050
	2.426.000	2.423.001	2.141.507	2.183.566
Uitkeringen	-2.887.000	-3.023.017	-2.837.229	-2.640.403
Compensatie-uitkering	-139.000	-118.880	-188.163	-278.003
Saldo bijdragen en uitkeringen	-600.000	-718.896	-883.885	-734.840
Giften en legaten	90.000	64.112	11.140	31.543
Diverse kosten	-50.000	-74.319	-62.769	-57.039
Gewoon resultaat excl. beleggingsresultaten	-560.000	-729.103	-935.514	-760.336
Beleggingsresultaten				
Beleggingsresultaat obligaties		335.281	835.808	-1.011.792
Beleggingsresultaat aandelen		1.129.728	745.046	-859.616
Beleggingsresultaat liquide middelen		8.963	8.651	-9.398
Kosten beleggingen		-57.825	-51.585	-58.034
Totaal beleggingsresultaten	350.000	1.416.147	1.537.920	-1.938.840
R E S U L T A A T	-210.000	687.044	602.406	-2.699.176

4.3 TOELICHTING

4.3.1 ALGEMEEN

Doelstelling en activiteiten
De Emeritikas is in het leven geroepen om de plaatselijke kerken te helpen bij het voldoen aan de verplichting om geëmeriteerde dienaren des Woords en ook de predikantsweduwen en -wezen in hun levensonderhoud te voorzien. In de Kerkorde is dit aangegeven in art. 13:
Als een dienaar des Woords door ouderdom, ziekte of om andere reden niet meer in staat is tot uitoefening van zijn ambt behoudt hij niettemin de eer en de naam van dienaar des Woords en heeft de kerk die hij heeft gediend, naar behoren in zijn levensonderhoud te voorzien. Dezelfde verplichting heeft de kerk in het algemeen ook ten opzichte van weduwen en wezen der dienaren.
De gezamenlijke kerken onderhouden een algemene kas tot steun aan de plaatselijke kerken voor de verzorging van emeritipredikanten. Aan de generale synode is het beheer opgedragen.

Continuïteit
Op basis van het huidige vermogen van Emeritikas, is zij in staat om op korte en middellange termijn aan haar uitkeringsverplichtingen te kunnen voldoen. Maar zoals is uiteengezet in paragraaf 3.7 zijn er belangrijke onzekerheden of Emeritikas ook op langere termijn aan haar verplichtingen kan blijven voldoen.

4.3.2 GRONDSLAGEN

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Tenzij bij het betreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.
Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
De waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen zijn overeenkomstig de voorschriften van Deputaten Financiële Zaken.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van Deputaten Financiële Zaken.
De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen.
Activa en passiva (met uitzondering van het eigen vermogen) worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van de resultaatbestemming zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de Emeritikas worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin deputaten haar activiteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro, dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van deputaten.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.
Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.
De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst- en verliesrekening.

Financiële vaste activa

De onder financiële vaste activa opgenomen aandelen, die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van Emeritikas duurzaam te dienen, worden gewaardeerd op marktwaarde, zijnde beurskoers per balansdatum.
Obligaties worden gewaardeerd tegen koerswaarde op balansdatum.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan krediet-instellingen onder kortlopende schulden.

Bestemmingsreserve
De bestemmingsreserve heeft het karakter van een onderlinge voorziening. De vorming ervan is gebaseerd op uitspraken van de Generale Synode waarin is aangegeven dat waarde wordt gehecht aan de verzorgingsgedachte.
Binnen de Christelijke Gereformeerde Kerken blijft de zorgplicht berusten bij de plaatselijke kerk, maar de uitvoering daarvan is toevertrouwd aan Deputaten Emeritikas.
Door fondswerving dragen de kerken gezamenlijk zorg voor de toekomstige verplichtingen van alle predikanten, predikantsweduwen en -wezen.
In het maatschappelijk verkeer wordt voor deze zorgplicht een pensioenvoorziening gevormd.
De financiering van de emeritaatsverplichtingen geschiedt d.m.v. een omslagstelsel.

RESULTAATBEPALINGSGRONDSLAGEN

Grondslagen voor bepaling van het resultaat
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van de op actuele waarde gewaardeerde beleggingen.

Beleggingsresultaten
De beleggingsresultaten van de aandelen en obligaties worden bepaald op basis van actuele beurskoersen.

Kosten
De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.
Gedurende het boekjaar was geen personeel in dienst.

Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Overige inkomsten
De baten uit een nalatenschap worden verantwoord in het jaar waarin de nalatenschap is opengevallen.

4.3.3 TOELICHTING OP DE BALANS

	2024	2023	2022
	€	€	€
Beleggingen			
Obligaties			
Waarde per 1/1	12.744.922	10.860.879	12.598.644
Aankopen	-	2.707.635	2.317.914
Uitgeloot/Verkopen	-789.925	-1.489.815	-2.428.580
Koersresultaat	153.335	666.223	-1.627.099
Koerswaarde per 31/12	12.108.332	12.744.922	10.860.879
Beurswaarde per 31/12			11.251.413
Verschil beurswaarde / nominale waarde			390.534
Aandelen/Beleggingsfondsen			
Koerswaarde per 1/1	4.705.653	4.253.337	6.153.425
Aankopen	950.000	0	150.000
Stockdividend	0	0	0
Verkopen	-270.000	-200.000	-1.088.634
Beleggingsresultaat	1.030.672	652.316	-961.454
Koerswaarde per 31/12	6.416.325	4.705.653	4.253.337
Obligaties	61%	67%	59%
Aandelen/Beleggingsfondsen	32%	25%	23%
Liquide middelen	6%	8%	18%
Totaal	100%	100%	100%
Vorderingen en overlopende activa			
Intrest	118.131	125.495	112.136
Vooruitbetaalde vaste toelagen	236.482	243.595	224.770
Landelijk Kerkelijk Bureau R/C	682.272	933.322	201.521
Bijdragen kerken	36.237	30.178	66.347
Nog te ontvangen legaten	40.378	-	-
Overig	-	9.056	-
Dividendbelasting	16.154	13.910	14.518
	1.129.654	1.355.556	619.292
Liquide middelen			
Rabobank Zakelijke rekening	17.675	8.055	1.659.121
Rabobank Beleggersrekening	85.320	242.375	1.039.074
Rabobank NOK zakelijke rekenening	-	-	18.992
Rabobank USD zakelijke rekenening	-	-	-
	102.995	250.430	2.717.187

	2024	2023	2022
	€	€	€
Bestemmingsreserve			
Saldo per 1/1	19.022.644	18.420.238	19.668.966
Resultaat boekjaar	687.044	602.406	-2.699.176
Vrijval herwaarderingsreserve	-	-	1.450.448
Saldo per 31/12	19.709.688	19.022.644	18.420.238
Herwaarderingsreserve			
Saldo per 1/1	-	-	1.450.448
Niet gerealiseerde winst op beleggingen	-	-	-
Vrijval herwaarderingsreserve	-	-	-1.450.448
Saldo per 31/12	-	-	-
Totaal Eigen Vermogen	19.709.688	19.022.644	18.420.238
Schulden en overlopende passiva			
Beheerkosten effecten	14.871	13.657	13.013
Accountantskosten	9.100	4.500	7.800
Landelijk Kerkelijk Bureau	14.846	12.398	9.644
Uitkeringen/Premieheffing	2.257	3.362	-
Overig	6.544	-	-
	47.618	33.917	30.457

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
De Emeritikas heeft een compensatieregeling ingericht, zodat gemeenten en predikanten geleidelijk kunnen wennen aan de overgang naar Pensioenfonds Zorg en Welzijn.
Hoewel dit geen juridische verplichting is is wel de feitelijke verwachting gewekt dat deze zal worden uitgekeerd.

Deze compensatieregeling valt uiteen in 2 delen, namelijk een in 10 jaar aflopende compensatie voor de gemeenten en een in 4 jaar aflopende compensatie voor predikanten.
De compensatie kan als volgt worden weergegeven:

2013 tot en 2016:	100% compensatie van de premie ten laste van de gemeente (dus na aftrek van het eventuele predikantendeel)
2017 tot en met 2025:	jaarlijkse afbouw met 10%-punt t.o.v. het voorgaande jaar
vanaf 2026:	geen compensatie meer

Het totaal aan verplichtingen van 2025 bedraagt ca. € 60.000 euro
De bijdrage van de Emeritikas bedraagt in 2024 14% van de pensioenpremie over het normtraktement 2014. Voor 2025 is de bijdrage begroot op € 60.000.

Bestemming van het resultaat

Het resultaat over het boekjaar bedraagt	€	**687.044**
Het resultaat is als volgt verwerkt:		
Ten laste van de bestemmingsreserve		687.044
Ten laste van de herwaarderingsreserve		-
		687.044

4.3.4 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING

	Begroting	Werkelijk		
	2024	2024	2023	2022
		€	€	€
Bijdragen Kerken				
P.S. van het Noorden		989.311	879.698	880.968
P.S. van het Oosten		661.455	583.637	595.998
P.S. van het Westen		289.278	261.944	276.021
P.S. van het Zuiden		466.203	402.156	406.467
		2.406.247	2.127.435	2.159.454
Nagekomen bijdragen voorgaand jaar		-1.246	-1.453	-6.938
	2.410.000	2.405.001	2.125.982	2.152.516
Bijdrage per (doop)lid				
P.S. van het Noorden		35,68	31,04	30,99
P.S. van het Oosten		34,98	31,04	31,02
P.S. van het Westen		34,62	30,14	30,23
P.S. van het Zuiden		35,86	31,11	30,99
Subtotaal		35,39	30,94	30,90
Totaal exclusief nagekomen bijdragen		35,39	30,92	30,88
Vastgestelde bijdrage per (doop)lid		36,00	31,05	31,05
Verschil		-0,61	-0,13	-0,17
Bijdragen Deputaatschappen	16.000	18.000	15.525	31.050
Uitkeringen				
Vaste toelagen	2.667.000	2.788.148	2.616.608	2.429.770
Vakantietoeslagen (8 %)	200.000	213.801	200.077	191.017
Compensatie PFZW	139.000	118.880	188.163	278.003
	3.006.000	3.120.829	3.004.848	2.898.790
Compensatie premies volksverzekeringen	20.000	21.068	20.544	19.616
	3.026.000	3.141.897	3.025.392	2.918.406
De uitkeringen bedragen (incl. vakantietoelage):				
- emerituspredikant gehuwd		23.817	22.726	21.440
- emerituspredikant weduwnaar		29.792	28.428	26.819
- weduwe 65+		16.579	15.820	14.925
- weduwe zonder kinderen		16.014	15.281	14.416
- emerituspredikant arbeidsongeschikt		49.547	47.278	44.602

	Begroting	Werkelijk		
	2024	2024	2023	2022
		€	€	€
Aantal uitkeringen				
Predikanten				
Aantal uitkeringen per 01.01.		105	100	102
Toegekende emeritaatsuitkeringen		5	7	4
		110	107	106
Afname		-10	-2	-3
		100	105	103
Toegekende uitkeringen die ingaan na het verslagjaar		0	0	0
		100	**105**	**103**
Weduwen				
Aantal uitkeringen per 01.01.		31	31	30
Toename		7	2	2
		38	33	32
Afname		-3	-2	-1
Aantal uitkeringen per 31.12.		**35**	**31**	**31**
Mutaties uitkeringen die ingaan na het verslagjaar		0	0	0
		35	**31**	**31**
Totaal	**137**	**135**	**136**	**134**

NB: deze aantallen zijn inclusief die aan de hoogleraren met emeritaat en hun nabestaanden (totaal 2024: 5).

Giften en legaten

Giften		15.234	11.140	31.543
Legaten		48.878	-	-
	90.000	64.112	11.140	31.543

Diverse kosten

Landelijk Kerkelijk Bureau		31.520	28.290	23.650
Reis- en verblijfkosten deputaten		545	901	851
Accountantskosten		4.600	6.088	3.900
Kantoorbehoeften		210	194	122
Portikosten		734	468	431
Representatiekosten		4.418	1.695	4.663
Bank- en girokosten		108	156	156
Advieskosten		26.180	24.228	23.241
Diversen		6.004	749	25
	50.000	74.319	62.769	57.039

Beleggingsresultaten

Obligaties				
Intrest obligaties		181.946	176.597	178.013
Koersresultaat		153.335	659.211	-1.189.805
Bewaarloon		0	0	0
		335.281	835.808	-1.011.792
Aandelen				
Koersresultaat gerealiseerd		66.740	39.330	109.367
Koersresultaat ongerealiseerd		955.294	612.986	-1.070.821
Dividend		107.694	92.730	101.838
		1.129.728	745.046	-859.616
Liquide middelen				
Rente banken		8.963	8.651	-9.398
Leningen u/g		0	0	0
		8.963	8.651	-9.398
Kosten vermogensbeheer		-57.825	-51.585	-58.034
	350.000	1.416.147	1.537.920	-1.938.840

5. OVERIGE GEGEVENS

5.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

VISSER VISSER

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de deputaten Emeritikas en de deputaten Financiële Zaken

A. Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Deputaten Emeritikas Christelijke Gereformeerde Kerken te Veenendaal gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Deputaten Emeritikas Christelijke Gereformeerde Kerken per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met Richtlijnen van Deputaten Financiële Zaken Christelijke Gereformeerde Kerken zoals vastgelegd in Artikel 7 van bijlage 36 (art. 50 KO).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2024;
- de exploitatierekening over 2024;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Deputaten Emeritikas Christelijke Gereformeerde Kerken zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het verslag van de deputaten.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijnen van Deputaten Financiële Zaken Christelijke Gereformeerde Kerken zoals vastgelegd in Artikel 7 van bijlage 36 (art. 50 KO) vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.
Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijnen van Deputaten Financiële Zaken Christelijke Gereformeerde Kerken zoals vastgelegd in Artikel 7 van bijlage 36 (art. 50 KO) en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de deputaten voor de jaarrekening

De deputaten zijn verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijnen van Deputaten Financiële Zaken Christelijke Gereformeerde Kerken zoals vastgelegd in Artikel 7 van bijlage 36 (art. 50 KO). In dit kader zijn de deputaten verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de deputaten noodzakelijk achten om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moeten de deputaten afwegen of het deputaatschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moeten de deputaten de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de deputaten het voornemen hebben om het deputaatschap te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het deputaatschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de deputaten en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door de deputaten gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het deputaatschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een deputaatschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met deputaten Financiële Zaken onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 16 maart 2026

Visser & Visser Audit en Assurance B.V.

Digitaal ondertekend door:

Arie Plug
16 maart 2026 08:32 +01:00

A. Plug RA